

Ballet voor zestig vingers op muzieksafari in Den Haag

Klassiek

Dag in de Branding op verschillende locaties in Den Haag: za 15/3.

De stad Den Haag heeft met het vier keer per jaar plaatsvindende festival Dag in de Branding op cultureel gebied een sterke troef in handen. De notoir concertschuwe residentie-stad weet voor dit avontuurlijke evenement steeds meer mensen op de been te krijgen, zo bleek zaterdag weer. De zevende Dag in de Branding maakt bovendien gebruik van allerlei locaties in de stad en legde verbinding met een festival rond de Duitse componist Heiner Goebbels, georganiseerd door het Koninklijk Conservatorium.

Op nieuwe-muzieksafari in Den Haag kwam je veel muziek in het wild tegen die je anders nooit hoort. Neem het gratis openingsconcert in het atrium van het Haagse stadhuis, waar zes pianisten 'Six Pianos' van Steve Reich speelden. Waar bovendien de Europese première klonk van 'Crazy Nigger' (voor vier piano's) van Reichs te vroeg overleden landgenoot Julius Eastman. Met de lift naar de zesde verdieping gegaan om daar vanaf de balustrade naar beneden te kijken naar Reichs ballet voor zestig vingers en te horen hoe de pul-

serende zuil van klank de lichte ruimte langzaam verzadigde.

Eastman (1940-1990) is een van de authentieke stemmen in de heden-daagse Amerikaanse muziek, maar zijn oeuvre heeft nooit grote bekendheid gekregen. Hij was zwart, homo-seksueel en raakte verslaafd aan crack. Net zoals beëidend kunstenaar Jean-Michel Basquiat (ook zwart, ook overleden aan een overdosis) moest Eastman vechten tegen het perverse publieke beeld van de zwarte kunstenaar als naïeve, edele wilde. Zijn confronterende, politiek incorrecte titels als 'Crazy Nigger' laten zien dat de componist zichzelf pijnlijk bewust was van zijn positie.

Pianist Cees van Zeeland had speciaal voor deze uitvoering een leesbare partituur gemaakt van Eastmans 'Crazy Nigger', een eigengereide monoliet van een klein uur die her volgestroomde stadhuis deden zinderen. 'Crazy Nigger' begon bijna rudimentair, met enkele, hamerend herhaalde tonen, om aan het eind uit te waieren naar een bejurende klokkenwolk van pianotoetsen.

In Theater aan het Spui bracht het onbarmhartige Loos een programma met louter premières, waarvan het hoekig-poëtische 'Unreal Cities' van Huib Emmert het best bij het ensemble paste. In 'Waves 11-13' ging

Peter Adriaansz weer een stap verder in zijn klankonderzoek. Deze keer in elegante, fijn geëteste gestalte. Stotend, de lichte harde geluidsversterking en de kinderachtige interviewjes tussendoor.

Vervolgens met de festivaltouring-car naar het Koninklijk Conservatorium, waar de slotavond van het ruim twee weken durende Heiner Goebbels Festival de complete cyclus 'Surrogate Cities' liet horen, met het conservatoriumorkest en het Asko Ensemble onder Peter Rundell. 'Surrogate Cities' klonk even veelzijdig als een gemiddelde metropool, waarop Goebbels beurtelings in- en uitzoomde. De Duitse componist houdt van stevige klanken, leent uit de popmuziek en uit de geschiedenis en zet al die elementen naar zijn hand in muziek die intelligent gelaagd is en toch direct aanspreekt.

Soulzangeres Jocelyn B. Smith zong Goebbels' fijne verpletterend in de orkestbederen 'Drei Horatier Songs', stemkunstenaar David Moss was vooral zichzelf in 'Die Faust im Wappen'. Het Asko Ensemble speelde de stijlstaalkaars (van Scarlatti tot Strawinsky, Mantovani en Chick Corea) in 'Sampler Suite' onder Rundell krachtig en strak. Wat een dag in de branding.

Anthony Plumara